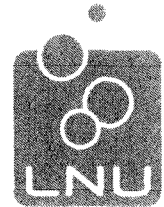

Barne- og likestillingsdepartementet
Pb. 8036 Dep.
0030 Oslo

BARNE-OG LIKESTILLINGSDEP.	
Kode:	485.0
Dato:	1/10-07
Saksnr:	200702911/1-018

27.09.2007

Vår ref: 450/ JL
Deres ref:

Kommentarer til forslag til nytt regelverk for grunnstøtte til de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) representerer 72 barne- og ungdomsorganisasjoner, som til sammen organiserer mer enn 500 000 barn og unge. For å bevare mangfoldet og mulighetene for alle til å delta, er organisasjonene avhengig av en god og forutsigbar økonomi. LNU mener forslaget til nytt regelverk for grunnstøtte til de frivillige barne- og ungdomsorganisasjonene er et godt utgangspunkt for å skape en stabil og målrettet grunnstøtteordning. Kontinuitet og stabilitet i regel- og rammeverk er viktig for organisasjonene, og for å sikre dette mener LNU at konsensus bør tilstrebes.

Høringsuttalelsen har vært behandlet av LNUs arbeidsgruppe for frivillighetspolitikk, styret og sekretariatet. Det er en gjennomtenkt og gjennomarbeidet modell vi legger frem for departementet og vi håper at de endringene i forskriften styret i LNU har vedtatt kan få gjennomslag hos departementet.

For å skape et varig og helhetlig regelverk bør det legges til grunn en modell basert på organisasjonenes størrelse og virksomhet som en poenggivende kjerne, som forsterkes av faktorer basert på politiske prioriteringer. Antallet medlemmer, lokallag og mengden av kursaktivitet er organisasjonenes kjerne, som det bør gis poeng for. Politiske prioriteringer angående demokrati, ungdomsstyring og likestilling kan brukes til å forsterke poengene gitt på grunnlag av organisasjonenes aktivitet og størrelse. Denne modellen bør kunne ligge til grunn over tid, mens de enkelte poengsummene og faktorstørrelsene kan endres når det er nødvendig. Det vil skape et ryddig og lett forståelig system, og gi forutsigbarhet og trygghet for organisasjonene uten å låse detaljene i ordningen.

LNU mener at punkt d) i § 5 bør strykes, så det bare vil være selvstendige organisasjoner som kan søke støtte. I organisasjoner der barne- og ungdomsarbeidet utføres av en uselvstendig struktur vil dermed hovedorganisasjonen søke på vegne av sitt barne- og ungdomsarbeid. Kravet for å oppfylle inngangskriteriet om å være en selvstendig organisasjon, kan f.eks. være at søkerorganisasjonen har et suverent landsmøte, med fullmakt til å fatte vedtak i alle saker.

Et slikt inngangskriterium vil gjøre regelverket ryddigere og enklere, og vil gjøre faktoruttelling for selvstendighet overflødig. I stedet kan organisasjoner som har minst 50 %

tellende medlemmer få faktor 2,0 for dette. Dette vil premiere organisasjoner drevet av barn og unge selv, i tråd med forskriftens formål. Å øke faktoren for andelen tellende medlemmer fra 1,7 til 2,0 vil likevel gi mindre uttelling enn forslagene til faktorene for selvstendighet og andelen tellende medlemmer sammenlagt, som foreslått (1,6*1,7). Alle organisasjonene kan deretter få faktorpoeng for andelen tellende medlemmer og likestilling i sentralstyret.

LNU er positive til at terskelen for å bli inkludert i støtteordningen blir lavere. Dette er riktig for å være tilpasset det nye organisasjonslandskapet. Når flere organisasjoner dermed kommer inn i ordningen, bør det ikke føre til at andre får mindre støtte. Det er derfor svært viktig at potten nå økes så ingen organisasjoner vil tape store summer på dette. Den interne fordelingen mellom organisasjonene kommer i tillegg til å bli endret som følge av nye utmålingskriterier. Da forskriften ble endret i 2002 og 2005 ble det innført overgangsordninger for at ingen organisasjoner skulle oppleve plutselige fall i inntekt. Når departementet ikke ønsker dette nå blir det enda viktigere med en økt samlet pott, for på den måten å sikre seg mot at ingen organisasjoner får betydelige fall i inntekt. Det vil legge til rette for en smidig og god overgang uten forsinkende overgangsordninger.

Samtidig vil organisasjonene trenge noe tid på å tilpasse seg endringene i regelverket og LNU vil derfor anbefale at departementet tar inn noen nødvendige overgangsordninger. Dette vil blant annet gjelde vedtektsendringer angående størrelsen på medlemskontingenten, valg av nytt sentralstyre i forhold til alder på styremedlemmene og eventuell kjønnsbalanse. Organisasjonene bør i disse sakene få frist på seg til å foreta nødvendige endringer ved første ordinære landsmøte.

Kommentarer til aktuelle punkter i høringsbrevet

Punkt 3: Organisasjoner som omfattes av forskriften (§ 2)

LNU stiller seg bak at det ikke gis støtte til organisasjoner med diskriminerende praksis. Det ble vedtatt i LNU's Barne- og ungdomspolitiske program på Barne- og ungdomstinget i vår: "LNU mener at så lenge ein kan stille seg bak føremålet og eventuelt verdigrunlaget til organisasjonen, skal ein ha rett til å delta. Organisasjonar som ekskluderer personar frå aktivitet og leiaroppgåver på bakgrunn av opphav, etnisitet, kjønn, legning, religion og funksjonsnedsetjingar, bør ikkje få tilskott frå offentlege støtteordningar."

Punkt 6: Fjerning av "75 % -regelen"

LNU mener det er positivt at departementet vil fjerne "75 % -regelen". Denne regelen har slått urettferdig ut, spesielt for nye organisasjoner uten store egeninntekter og organisasjoner i vekst. LNU anser at en minstesats for kontingent vil ivareta dagens krav om egeninntjening for organisasjonene.

Punkt 7: Krav til valg hvert annet år i lokallagene

LNU stiller seg positive til dette kravet, og mener det vil styrke demokratikravet i støtteordningen ytterligere.

Punkt 8: Årsrapporter og medlemslister

Departementet foreslår at enten lokallagets leder eller den personen som styret har gitt fullmakt til skal kunne signere medlemsliste og årsrapport. LNU mener at for å forenkle prosessen for lokallagene og samtidig sikre en ryddig prosess bør enten leder eller to styremedlemmer i fellesskap kunne signere medlemsliste og årsrapport, uten at det er gitt egen fullmakt til dette.

Lokallagets leder er ikke nødvendigvis den som har mest ansvar eller oversikt over lagets medlemslister. Det tradisjonelle synet på en styringsstruktur med en leder på toppen med overordnet ansvar gjelder nå i mindre grad i lokallagene enn tidligere. Arbeidsfordelinger i styret er ofte slik at kasserer eller et annet styremedlem har ansvaret for medlemslister og kontingentbetaling. LNU kan ikke se at å gi to styremedlemmer i fellesskap signaturrett på årsrapporter vil være et svakere krav enn å gi det til leder eller en med vedtatt styrefullmakt.

Punkt 9: Definisjoner og krav vedrørende kurs

LNU støtter departementet i å gjeninnføre aktivitet som utmålingskriterium, og mener at det i hovedsak er blitt lagt opp til gode ordninger.

I forslaget til regelverk står det: "Med kurs menes en aktivitet som har et pedagogisk innhold, og som er med på å legge til rette for barn og ungdoms deltakelse i barne- og ungdomsorganisasjonene gjennom opplæring i demokratiske prosesser og grunnleggende organisasjonskunnskap." Demokrati- og organisasjonsopplæring er en sentral del av barne- og ungdomsorganisasjonenes virke, men dette bør ikke tolkes så snevert at det ikke vil inkludere andre kurs som styrker medlemmenes forutsetninger for å delta i organisasjonen. Soria Moria-erklæringen skriver: "Regjeringen vil respektere organisasjonenes egenart ved å redusere bruken av prosjektmidler. En større andel av tilskuddsmidlene skal tildeles i form av frie midler." I regjeringens stortingsmelding nr. 39 *Frivillighet for alle* blir det også lagt vekk på at fokuset skal dreies fra prosjektmidler til frie midler. I tråd med dette mener LNU at aktivitetskriteriet bør defineres bredere, for ikke å legge sterke føringer på hva slags kursaktivitet organisasjonene skal ha. Organisasjonenes kurs bør først og fremst være i tråd med organisasjonenes formål. LNU mener at det i stedet bør stå at kurset må ha et pedagogisk innhold, uten å stille spesifikke krav til det tematiske innholdet. Det er ellers en fare for at kriteriet vil være godt tilpasset noen organisasjoner, mens ingen av kursene til andre organisasjoner vil bli godkjent.

Det er et paradoks at det bare er sentralt arrangerte kurs som skal være poenggivende, mens de mest aktive organisasjonene i all hovedsak har aktiviteten sin på regionalt nivå. Dermed blir det ikke nødvendigvis aktivitetsbaserte organisasjoner som premieres, men mellomstore organisasjoner der hovedtyngden ligger på sentrallet. LNU ber om at departementet ser på muligheten for å inkludere regionale kurs i ordningen, for at kurskriteriet bedre skal speile aktiviteten i organisasjonene.

I § 16, punkt 4 i forslaget til ny forskrift står det at for å få uttelling for kursdeltakere må de være medlem av organisasjonen eller en annen tilskuddsberettiget organisasjon. For å klargjøre dette kan det presiseres at kursdeltakeren må være medlem av organisasjonen eller en annen tilskuddsberettiget *samarbeidsorganisasjon*, da tanken må være at der to organisasjoner samarbeider om et kurs kan begge medlemmer rapporteres inn.

Punkt 10: Kriterier for basistilskudd

a) LNU er glad for at demokratikravet styrkes, men mener det vil styrkes ytterligere ved å senke alderskravet til at alle over 12 år skal få fulle demokratiske rettigheter. Departementet skriver i høringsbrevet under punkt 4 om øvre aldersgrense for tellende medlemmer at barn og "yngre ungdom" skal prioriteres, i stedet for eldre ungdom over 26 år. En konsekvens av dette bør være at man gir alle fra 12 år demokratiske rettigheter, siden det vil styrke denne gruppens stilling i organisasjonene og bidra til tidligere demokratiopplæring.

b) LNU støtter departementet i å senke kravet for minimum antall medlemmer til 700, så organisasjonene lettere blir inkludert i ordningen.

d) I den nye forskriften gis organisasjoner med begrenset rekrutteringsgrunnlag med under 100 medlemmer fullt basistilskudd, kurspoeng og ungdomsrepresentasjonspoeng, mens det i dagens forskrift gis anledning til å fastsette støtten skjønnsmessig. LNU ser at visse organisasjoner har et såpass begrenset rekrutteringsgrunnlag at de kanskje faller under 100 medlemmer, og at det derfor er viktig med en fleksibilitet i ordningen. Likevel må det da stilles spørsmålsteget ved hvor grensen skal gå for å kunne kalle seg en nasjonal organisasjon med krav på fullt basistilskudd på flere hundre tusen kroner. Det er allerede eksempler på organisasjoner med under 50 medlemmer som har mottatt støtte, men som da har fått et redusert basistilskudd ettersom dagens ordning åpner for skjønnsmessig støttetildeling. LNU mener derfor det er riktig at organisasjoner med begrenset rekrutteringsgrunnlag med under 100 tellende medlemmer, fortsatt skal få en skjønnsmessig fastsatt støtte.

Punkt 11: Størrelsen på basistilskuddet

LNU vil støtte NOU 2006:13 *Fritid med mening* som foreslo å endre basistilskuddet til 2G, framfor det foreslåtte nivået på 3G. Ved å senke grunnstilskuddet vil poengene som fordeles bli mer verdt. Alle organisasjoner får dermed muligheten til å få mer støtte basert på poengberegning, og viktigheten av medlemmer, lokallag og kurs understrekes. Et basistilskudd på 3G nødvendigvis gjør en kraftig økning i den totale potten, for at ikke grunnstøtten skal utgjøre en uforholdsmessig stor andel av den.

Punkt 12: Variable utmålingskriterier (§ 16)

c) LNU er positive til at andelen tellende medlemmer i sentralstyret skal være et utmålingskriterium. At barne- og ungdomsorganisasjoner styres av barn og ungdom selv er et viktig mål som det bør gis uttelling for.

Måten det er foreslått på nå er derimot ikke optimal. Poenguttellingen som er foreslått for dette kriteriet er svært høyt, og vil føre til betydelig poenginflasjon. En organisasjon som har 1000 medlemmer og 75 % tellende medlemmer i sentralstyret vil få betraktelig flere poeng for sentralstyremedlemmene enn for hele medlemsmassen (7500 poeng for sentralstyret, 5000 poeng for medlemsmassen i følge forslaget). Å oppfylle kravet om ungdomsrepresentasjon vil gi like mye uttelling som 1500 medlemmer, 150 lokallag eller 15 000 kursdager. Dette er urimelig mye.

Mange organisasjoner har i dag god ungdomsrepresentasjon i sentralstyret, og man kan anta at flere vil få det hvis det blir et kriterium i regelverket. Når de fleste organisasjoner dermed oppfyller dette kravet og får 7500 poeng vil det i realiteten fungere som en kraftig økning i grunnstøtten. Poengene organisasjonene får for medlemmer, lokallag og kurs vil bli mye mindre verdt. I tillegg vil det føre til en sterk omfordeling fra mellomstore og store organisasjoner til små organisasjoner.

Små organisasjoner med få medlemmer, få lokallag og liten kursaktivitet kan mer enn doble poengene sine gjennom dette kriteriet, mens effekten for store organisasjoner blir mindre verdi for sine poeng. En organisasjon med 100 medlemmer og 5 lokallag vil for eksempel få 7500 poeng for ungdomsrepresentasjon i styret sitt, men kun 250 poeng for lokallagene sine og null poeng for medlemmene sine. Altså vil 96 % av støtten til en mindre organisasjon bli gitt på bakgrunn av dette ene kriteriet.

En fast poengsum for ungdomsrepresentasjon vil være av svært varierende verdi for

organisasjonene. De små vil ha enormt utbytte av det mens de store kan velge å se bort i fra det siden det vil gi liten prosentvis uttelling for dem. Dette vil skje hvis poengsummen er fast og ikke skalert i forhold til størrelsen på organisasjonen og dens aktivitet. Intensjonen med ungdomsrepresentasjonskriteriet må være at alle skal ha like mye å tjene på det, og at det skal være et incentiv som er like sterkt uansett størrelse på organisasjonen. Det er synd dersom et såpass viktig kriterium som dette ikke vil stimulere de største organisasjonen til å trekke barn og unge mer med i sine sentrale styrer. Gjør man i stedet dette kriteriet faktorbasert vil det skaleres etter organisasjonenes størrelse, utbredelse og aktivitet og dermed skape et incentiv som er like sterkt for alle. LNU mener dette er helt nødvendig for at kriteriet skal fungere etter hensikten.

LNU foreslår at dette kriteriet i stedet gjøres om til en faktor. Det vil hindre poenginflasjon, og vil treffe jevnt ovenfor små og store organisasjoner. Denne kan utformes slik:

- Mer enn 50 % tellende medlemmer i sentralstyret: Faktor 1,2
- Under 50 % tellende medlemmer i sentralstyret: Faktor 1,0

Det viktigste i organisasjonene er at det er ungdom som har flertall i styrene, og vi foreslår derfor en enkel grense på 50 %. Dette forhindrer også en ytterligere komplisering av regelverket.

Det er i forslaget til forskrift uklart når styremedlemmene det gjelder må være under 26 år. Det kan med dagens ordlyd tolkes som at styremedlemmene kun trenger å være under 26 år i grunnlagsåret for støttefordeling, og kan dermed være over 26 det året de velges inn i sentralstyret ettersom grunnlagsåret er lengre tilbake i tid enn valgtidspunktet nødvendigvis vil være. Det bør derfor tas utgangspunkt i alderen på sentralstyremedlemmene ved valgtidspunktet, spesielt ettersom noen organisasjoner har flerårige valgperioder.

e) og f) LNU mener, som forklart tidligere i høringsuttalelsen, at det bare er selvstendige organisasjoner som skal kunne søke støtte. Dermed vil det være overflødig med en faktor for selvstendighet, og faktoren for å ha minst 50 % tellende medlemmer bør da økes til 2,0 for å tydeliggjøre viktigheten av å ha barne- og ungdomsorganisasjoner som er drevet av barn og unge selv.

Med det nye forslaget til regelverk vil medlemmer under 26 år som har betalt kontingent på mindre enn 50 kroner ikke regnes som tellende medlemmer. En konsekvens av dette er at en organisasjon med over 50 % medlemmer under 26 år likevel ikke vil få utslag på dette kriteriet hvis ikke alle disse har betalt minst 50 kroner i kontingent. Formålet med dette kriteriet er å støtte organisasjoner med et flertall barn og unge og LNU ber derfor departementet se på konsekvensene det får for organisasjoner med over 50 % unge medlemmer, men under 50 % tellende medlemmer.

Punkt 14. Internasjonal grunnstøtte (kapittel 5)

Mange av barne- og ungdomsorganisasjonene i Norge har et omfattende internasjonalt engasjement, og mange av organisasjonene mottar prosjektstøtte fra LNU til sine aktiviteter. For LNU er det viktig at også organisasjoner med små administrative ressurser skal ha mulighet til å drive internasjonalt arbeid.

Den internasjonale grunnstøtten slik den er i dag gir i liten grad uttelling for organisasjoner som mottar prosjektstøtte fra LNU. LNU's internasjonale støtteordninger gir i hovedsak bare støtte til aktiviteter, ikke til administrasjon av prosjektene. Samtidig får organisasjonene ikke

poenguttelling for disse aktivitetene fordi de får oppholds- og reiseutgifter fullfinansiert av LNU.

Hvis en organisasjon for eksempel får 300 000,- kroner fra LNU til et demokratiprojekt i Hviterussland, får organisasjonen ikke dekket utgiftene til administrasjon av prosjektet fra LNU. Administrasjonen må dekkes av de generelle driftsmidlene til organisasjonen. Da er det et paradoks at dette prosjektet ikke får poenguttelling for internasjonal grunnstøtte, fordi reise- og oppholdsutgiftene er dekket av LNU. På den måten kommer organisasjonene i en skvis hvor det blir vanskelig å gjennomføre internasjonale aktiviteter fordi man må bruke av driftstøtten og dermed prioritere ned nasjonale aktiviteter.

LNU mener derfor at den egenandelen som organisasjonene legger inn i prosjektene i form av administrasjon må gi like stor poenguttelling som egenandel i form av dekking av oppholds- og reiseutgifter.

Punkt 15. Dokumentasjonsbestemmelser

LNU vil understreke gjenbruksplikten det offentlige har når det gjelder informasjon allerede registrert av et offentlig organ, som Enhetsregisteret og snart Frivillighetsregisteret. Informasjon som en organisasjon allerede har oppgitt til et offentlig register skal ikke bli krevd på nytt av et annet offentlig organ. Dette burde lette innrapporteringsbyrden for organisasjonene, spesielt når Frivillighetsregisteret kommer i drift.

Punkt 17: Refusjonsordning for kostnader forbundet med å inkludere funksjonshemmede

LNU er glade for at regjeringen ønsker å innføre en refusjonsordning for kostnader forbundet med å inkludere funksjonshemmede. Dette er viktig for å muliggjøre reell inkludering av denne gruppen. Både kostnader i form av fysisk tilrettelegging og utstyr, og honorering av ledsagere og lignende må inkluderes i ordningen.

For at ordningen skal fungere, må organisasjonene kunne være sikre på at de vil få utgiftene refundert. Organisasjoner med små økonomiske ressurser vil ikke kunne risikere å bruke store ekstrasmøner hvis de ikke er sikre på å få det dekket. Det er derfor viktig at det er tydelig definert hvilke kostnader som vil bli dekket. Unge funksjonshemmedes egne organisasjoner må inkluderes i en slik ordning.

For at dette skal være en reell refusjonsordning og ikke enda en omfordelingsmekanisme, bør dette være en egen ordning som det øremerkes midler til.

Punkt 18: Innføring av basiskriterium om likestilling

Likestilling er et viktig politisk mål, og LNU mener det er positivt at departementet ønsker å sette fokus på likestilling i de frivillige organisasjonene.

LNU mener at et likestillingskriterium bør fungere som en premieringsordning og ikke som et kriterium som utelukker en organisasjon helt fra ordningen hvis kravet ikke blir oppfylt et år. Derfor bør likestilling helst innføres som et utmålingskriterium i stedet for et basiskriterium. Dette kan utformes som en faktormodell, for eksempel slik:

- Minst 40 % av det underrepresenterte kjønn i sentralstyret: Faktor 1,1
- Under 40 % av det underrepresenterte kjønn i sentralstyret: Faktor 1,0

LNU mener det er riktig at denne faktoren er noe lavere enn faktoren for ungdomsrepresentasjon i sentralstyret. Det bør veie tyngre at barne- og ungdomsorganisasjoner styres av barn og unge selv.

Hvis likestilling skal innføres som et basiskriterium, er det viktig at det er mulig å søke om dispensasjon hvis organisasjonen et år ikke klarer å oppfylle målsettingen om minst 40 % av hvert kjønn i sentralstyret. En slik søknad bør inneholde begrunnelse for hvorfor organisasjonen ikke klarte å oppnå jevn kjønnsbalanse, og en redegjørelse for hvordan organisasjonen jobber for å endre dette. Å utelukke en organisasjon helt fra grunnstøtteordningen er dramatisk og bør unngås så lenge organisasjonen ikke driver kjønnsdiskriminerende praksis.

Annet

For å få et klart regelverk rundt bestemmelser om kjønn og alder på sentralstyremedlemmer, bør det defineres klart i forskriften hva et sentralstyre er. Det bør defineres som det organet som er landsmøtevalgt og har den reelle makten mellom landsmøter og eventuelle representative landsstyremøter.

LNU mener at å multiplisere antall poeng med ulike faktorer er en god måte å gi uttelling for demokratikriterier. For at det skal virke etter hensikten når regelverket inneholder mer enn en faktor, mener LNU at faktorene bør fungere slik at bruttopoengene ganges individuelt med hver faktor, i stedet for at de ganges kumulativt med faktorene. Hvis to faktorer på 1,6 ganges kumulativt vil det gi en samlet økning i støtten på 156 %. Hvis de blir ganget individuelt, vil det gi en samlet økning på 120 %. Å gange dem kumulativt vil dermed gi faktorene en uintendert stor effekt.

Med vennlig hilsen

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU)

Bjarne Dæhli
Leder

Trond Enger
Generalsekretær